

Рівненський державний гуманітарний університет
Факультет історії, політології та міжнародних відносин
Кафедра філософії

Назва дисципліни	Філософія науки та інновацій
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	4 кредити/120 годин
Вид підсумкового контролю	екзамен
Викладач (і)	Панчук Ірина Іванівна
Профайл викладача (ів) на сайті кафедри	https://fipmv.rv.ua/index.php/kafedry/kafedra-filosofii
E-mail викладача	panchuk79@ukr.net
Посилання на освітній контент дисципліни в CMS Moodle (за наявності) або на іншому ресурсі	
Мова викладання	українська
Консультації	

Цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є здобуття студентами знань з філософії та методології науки: філософські засади науки, їх місце в системі підвалин наукового пізнання; ідеали та норми наукового дослідження, їх перебудова в процесі наукового розвитку; типи наукової раціональності, їх зміну під час глобальних наукових революцій; методологічні моделі форм наукового дослідження та структури наукового знання.

Основні цілі вивчення дисципліни: забезпечити теоретичний та практичний рівень готовності аспіранта до проведення наукових досліджень на основі вивчення принципів, рівнів, форм та методів науково-дослідницької діяльності, що базується на знаннях про загальні закони розвитку як світу, так і процесу пізнавальної активності суб'єкта; сформувати у здобувачів освіти ключові етичні принципи проведення наукових досліджень, які базуються на засадах гуманізму та толерантності, академічної доброчесності.

Визначені освітньо-науковою програмою компетентності:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 01. Здатність працювати у міжнародному контексті.

ЗК 02. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового та загальнокультурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

ЗК 03. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК 02. Здатність ініціювати, розробляти і реалізовувати комплексні інноваційні проекти у сфері екології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти, лідерство під час їх реалізації.
- СК 05. Здатність до засвоєння концепцій, теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування.
- СК 07. Здатність інтегрувати знання з інших дисциплін, застосовувати системний підхід при розв'язанні науково-прикладних екологічних задач та проведенні досліджень.
- СК 08. Здатність аргументувати вибір методу розв'язування спеціалізованої екологічної задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення.

Інтегральна компетентність. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері екології, охорони природи та раціонального природокористування, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Програмні результати навчання (РН)

- РН 01. Глибоко розуміти концептуальні принципи та методологію природничих наук, формулювати і перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання з метою розв'язання значущих наукових та науково-прикладних проблем екології.
- РН 05. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику з врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.
- РН 09. Виявляти лідерські якості, відповідальність та повну автономність під час реалізації комплексних наукових проектів. Здатність відповідально ставитись до виконуваної роботи та досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.
- РН 10. Реалізовувати право інтелектуальної власності на результати наукової і науково-технічної діяльності в рамках наукової етики.

Передумови вивчення дисципліни для формування програмних результатів навчання та компетентностей

Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Філософія науки та інновацій» значно підвищиться, якщо здобувач вищої освіти попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: «Філософія», «Етика та естетика», «Філософія та методологія науки»

Перелік тем

МОДУЛЬ 1

Змістовний модуль №1

- 1.1.1. Філософський аналіз сутності науки
- 1.1.2. Філософсько-методологічні моделі розвитку науки

Змістовний модуль №2

- 1.2.3. Логічна структура науки
- 1.2.4. Динаміка науки: закономірності і тенденції розвитку наукового знання

МОДУЛЬ 2

Змістовний модуль №3

- 2.3.1. Методологічний арсенал науки
- 2.3.2. Емпіричне і теоретичне в науковому дослідженні. Суб'єкт, об'єкт, предмет наукового дослідження

Змістовний модуль №4

- 2.4.1. Філософські засади наукових картин світу
- 2.4.2. Філософсько-етичні проблеми в епістемологічній парадигмі наукового пізнання
- 2.4.3. Епістемологічні підходи до вирішення проблеми свободи наукового пошуку та соціальної відповідальності науковця
- 2.4.4. Проблема істини. Факт як універсальна форма наукового знання
- 2.4.5. Наука і теоретична форма знання
- 2.4.6. Проблема як форма наукового знання
- 2.4.7. Трансформація епістемологічних концепцій
- 2.4.8. Суспільство і науково-пізнавальна діяльність

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна

1. Будко В.В. Філософія науки: учебное пособие / В. В. Будко .– Харьков : Консул, 2005. – 268 с.
2. Добронравова І. С. Філософія і методологія науки: підручник / І.С. Добронравова, Л. І. Сидоренко. – К. : Видавничо-поліграфічний центр „Київський університет”, 2008. – 223 с.
3. Історія філософії : Підручник для вищої школи. – Х. : Прапор, 2003. – 768 с.
4. Конверський А. Є. Основи методології та організації наукових досліджень [Текст]: Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
5. Кремень В.Г. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: підручник / В.Г. Кремень, В.В. Льїн. – К. : Книга, 2005. – 528 с.
6. Катренко А.В. Системний аналіз об'єктів та процесів комп'ютеризації: навчальний посібник / А. В. Катренко. – Львів : Науковий світ – 2000. – 424 с.
7. Ладанюк А.П. Основи системного аналізу: навчальний посібник / А.П. Ладанюк. – Вінниця : Нова книга, 2004 – 176 с.
8. Мельник В. П. Філософія. Наука. Техніка: Методолого-світоглядний аналіз / В.П.Мельник. – Львів : Вид-во Львівськ. Політехніки, 2016.
9. Петрушенко В. Л. Філософія і методологія науки. Навч. посібн. [Текст] / В. Л. Петрушенко. – Львів : Вид-во Львівськ. політехніки, 2016. – 181с.
10. Цехмистро И. З. Холистическая философия науки / И. З. Цехмистро – Сумы : ВТД „Університетська книга”, 2002. – 364 с.
11. Штанько В.И. Філософія и методологія науки : учебное пособие для аспирантов естественнонаучных и технических специальностей / В. И. Штанько – Харьков : ХНУРЕ, 2002. – 292 с.

Додаткова література

12. Академічна доброчесність: проблеми дотримання та пріоритети поширення середмолодих вчених : кол. моногр. / за заг. ред. Н.Г. Сорокіної, А.Є. Артюхова, І.О. Дегтярьової. Дніпро : ДРІДУ НАДУ, 2017. – 169 с.
13. Габович А. Г. Основи наукових досліджень [Текст]: Підручник / А. Г. Габович, С. М. Головань, В. В. Домарев, В. С. Орленко, В. О. Хорошко, Д. В. Чирков – К. : ДУІКТ, 2007 – 173 с.
14. Єріна А. М. Методологія наукових досліджень [Текст] : Навчальний посібник / А. М. Єріна, В. Б. Захожай, Д. Л. Єрін. – Центр навчальної літератури, 2004. – 212 с
15. Ковальчук В. В. Основи наукових досліджень [Текст]: Навчальний посібник / В. В. Ковальчук, Л. М. Моїсеєв. – 3-е вид., перероб. і допов. – К.: ВД «Професіонал», 2005. – 240 с.
16. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. Навч. посіб. / О. В. Колесников. – К. : Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.
17. Основи методології та організації наукових досліджень: Навч. посіб. / за ред. А. Є. Конверського. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
18. П'ятницька-Позднякова І. С. Основи наукових досліджень у вищій школі [Текст]: Навч. посібник / І. П'ятницька-Позднякова. – К. : [б. в.], 2003. – 116 с.
19. Пилипчук, М. І. Основи наукових досліджень : Підруч. / М. І. Пилипчук, А. С. Григор'єв, В. В. Шостак. – К. : Знання, 2007. – 270 с.
20. Ратніков В.С. Основи філософії науки і філософії техніки: навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2012. – 291 с
21. Цехмістрова Г. С. Методи та техніка наукових досліджень: Навч посіб. / Г. С. Цехмістрова. – К. : Либідь, 2005. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://uadocs. exdat/docs/index-1638/html?page=5>
22. Філософія та методологія науки: підручник / Добронравова І.С., Сидоренко Л.І. Київ: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. –223 с.
23. Філософія науки: підручник / Добронравова І.С., Сидоренко Л.І., Чуйко В.Л. та ін. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2018. –255 с.
24. Філософія науки. Навчальний посібник / Сторожук С.В., Гоян І.М., Данилова Т.В., Матвієнко І.С. Івано-Франківськ: Видавець Кушнір Г.М., 2017. –588 с.
25. Філософія науки: навчальний посібник: [Електронне видання] / Кузь О.М., Чешко В.Ф. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2017. 172 с.
26. Хостантинов В.О. Філософія науки: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2017. –188 с.

Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Ноутбук, персональний комп'ютер, мобільний пристрій (телефон, планшет) з підключенням до Інтернет для:

- комунікації та опитувань
- виконання домашніх завдань
- виконання завдань самостійної роботи
- проходження тестування (поточний, модульний, підсумковий контроль).

Програмне забезпечення для роботи з освітнім контентом дисципліни та виконання передбачених видів освітньої діяльності.

Види та методи навчання і оцінювання

Код компетентності (згідно ОНП)	Назва компетентності	Код програмного результату навчання	Назва програмного результату навчання	Методи навчання	Методи оцінювання результатів навчання
ЗК 02.	Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового та загальнокультурного світогляду із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.	РН 01.	Глибоко розуміти концептуальні принципи та методологію природничих наук, формулювати і перевіряти гіпотези, використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, експериментальних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання з метою розв'язання значущих наукових та науково-прикладних проблем екології.	Семінарські заняття Лекційні заняття Екзаменаційна робота	Поточні завдання Творчі завдання Теоретичні завдання
ЗК 03.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	РН 05.	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику з врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.	Лекційні заняття Семінарські заняття Самостійна робота з літературою Презентації Екзаменаційна робота	Поточні завдання Творчі завдання Теоретичні завдання
СК 05.	Здатність до засвоєння концепцій, теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань у сфері екології, охорони довкілля та оптимізації природокористування.	РН 05.	Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проекти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну	Лекційні заняття семінарські заняття самостійна робота з літературою презентації екзаменаційна робота	Поточні завдання Творчі завдання Теоретичні завдання

			практику з врахуванням соціальних, етичних, економічних, екологічних та правових аспектів.		
СК 07.	Здатність інтегрувати знання з інших дисциплін, застосовувати системний підхід при розв'язанні науково-прикладних екологічних задач та проведенні досліджень.	РН 07.	Мати сучасні концептуальні знання та високий методологічний рівень у сфері екології та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень.	Лекційні заняття семінарські заняття самостійна робота з літературою презентації екзаменаційна робота	Поточні завдання Творчі завдання Теоретичні завдання
СК 08.	Здатність аргументувати вибір методу розв'язування спеціалізованої екологічної задачі, критично оцінювати отримані результати та захищати прийняті рішення.	РН 07.	Мати сучасні концептуальні знання та високий методологічний рівень у сфері екології та на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень на рівні останніх світових досягнень.	Лекційні заняття семінарські заняття самостійна робота з літературою презентації екзаменаційна робота	Поточні завдання Творчі завдання Теоретичні завдання

Методи навчання

- МН1 – словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
МН2 – практичний метод (лабораторні та практичні заняття);
МН3 – наочний метод (метод ілюстрацій і метод демонстрацій);
МН4 – робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
МН5 – відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
МН6 – самостійна робота (розв'язання завдань);
МН7 – індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.

Методи оцінювання

- МО1 – екзамени;
МО2 – усне або письмове опитування;

МО4 –тестування;

МО5 – командні проекти;

МО8 – презентації та виступи на наукових заходах.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

														Сума
Модуль 1.				Модуль 2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	
5	5	8	8	5	5	8	8	8	8	8	8	8	8	100

Система та критерії оцінювання

У Рівненському державному гуманітарному університеті

Еквівалент оцінки в балах для кожної окремої теми/виду діяльності може бути різний, загальну суму балів за тему визначено в розподілі балів, які отримують здобувачі вищої освіти при вивченні дисципліни.

Результат освітньої діяльності здобувача вищої освіти оцінюється згідно Положення про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ за такими рівнями та критеріями:

Суми балів за 100- бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національну шкалою	
90-100	A	Відмінно	здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача з опрацює необхідну інформацію, вміє використовувати знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях; переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває здібності	використовувати знання і вміння для прийняття нестандартних переконливо відповіді, розкриває власні здібності Високий	Відмінно	
82-89	B	Дуже добре	здобувач вищої освіти вільно володіє теоретичним застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних самостійно виправляє допущені помилки кількість яких незначна	Достатній (конструктив новачок)	Добре	зараховано

74-81	С	Добре	здобувач вищої освіти вміє узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом загалом самостійно застосовувати її на практиці; коваласну діяльність; виправляти помилки з-поміж яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64-73	Д	Задовільно	здобувач вищої освіти відтворює частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	Задовільно	
60-63	Е	Достатньо	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за значну частину його відтворення на репродуктивному рівні			
35-59	FX	Незадовільний рівень	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становить незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-репродуктивний)	Незадовільно	не зараховано
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	здобувач вищої освіти володіє матеріалом на елементарному рівні розпізнавання окремих фактів, об'єктів	Низький (рецептивний)	Незадовільно	Не зараховано

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювані форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи (модульний контроль); оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка за ІНДЗ. Залік виставляється за результатами поточного модульного контролю, проводиться по завершенню вивчення навчальної дисципліни.

Політика дисципліни

При організації освітнього процесу здобувачі вищої освіти, викладачі, методисти та адміністрація діють відповідно до: Положення про організацію освітнього процесу у РДГУ, Положення про академічну доброчесність, Положення про оцінювання знань і

умінь здобувачів вищої освіти, Положення про практики, Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти. Кожен викладач ставить здобувачам вищої освіти систему вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, доводить до їх відома методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність під час практичного заняття; (не)допустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.

Політика доброчесності

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.